

מסורת הש"ס

לא כחונט נני. (ב) ע"כ ש"ך לך שלפניו.

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה גבי זבינא ובי' ופירות ידעל: (ב) ר"ה לאומר ד"ה הכא נמי ד"ה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
א] כהר"ן ד"ה מי דמי כי דייט לאמר ר"ב חושב ור"ב נמחק מלות ר"ב חושב ור"ב עשר שנים:

מוסף רש"י

מי לא קדשה. אם מכרה ומכר ולקחה בחונט נני. והשתא בדיה הוה. שהי עכשו על ובי הכי דלוי קדשה השתא קדשה כי אמר נמי חיקוקה לקמיה קדשה (שם). הא לא דמי. מתקנה דקדשא הוה. מתקנה לה רב פפא מי דמי בוי. הכה גבי מכרתי לך אין לי עכשו נה לא נוק ולא פירות ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו. הכה נה כד פירוש ר"ב. מתקנה דקדשא הוה. ובי"ט גרידא נכנס. הא לא דמי. מתקנה דלחפשיה הוה (שם). לא דמיא אלא כו' לעשר שנים. לא דמי נהוה ונשכחתי לך פתח. אלא לאומר שיהוה שמשכנתי לעשר שנים. דאין בידו לפדותה ולהקדישה עכשו. דקדשה. דהא עלו הוה (שם וס).

רש"י

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחכרו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדין היא בידו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: לכשאקנה ממך. לכשאחזור ואקנה ממך מקדיש: מי לא קדשה. מי לא חיל שם קדושה עלה לכשאקנה מהו. הכה נמי גבי האי איתחא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שמתגרש דולאי חילא עליהו שם קדושה: מי דמי. כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכה האי גברא דמזן שדה זו או אמי בדיה היא שעדין לא מכרה ודיקא נמי דקמתי שאני מוכר לך ולא קמתי שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ומנא לרשותו: אכל. הא איתחא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש בידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתבא לרשותו גבי אשה לא אמר: אלא. הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי הכי דהסח לא קדשה משום דלא קיימא שדה נרשומיה שהרי כבר מכרה הכה נמי לגבי כי איתחא לא קדשי מעשה ידיה: גבי זבינא פסיקא למילתיהו. דגופא (א) פירות בידא לוקח: גבי אשה מי פסיקא מילתא. מי הוה גופא לבעל והסח גבי אשה דינא היא דמיקדוש: הא לא דמיא

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

פ"ו

עין משפט
גרי מצוה

לה א מ"י מ"י מה' ערכין ומתקן הכי נמי:
לו ב מ"י מ"י מה' ערכין ומתקן הלכה מ שנה עשין קל טושי' ק"ח טמן ר"ב ספיקו ט: לו ג ד מ"י שם הלכה נמי:

תוספות

אמר רבי אילא. שיעור הוה ומה אילו האומר לחכרו וכו' מי לא קדשה. אם מכרה ומכר ולקחה נישול הקדש שהי עכשו על ובי הכי דלוי קדשה השתא קדשה כי אמר נמי חיקוקה לקמיה קדוש: הא לא דמיא. מתקנה דקדושה הוה (לכך הוה נהוה ד"ה). לכשאקנה מתקנה ד"ה קדושה למד' אין אדם מקדש דבר שלא כה לעולם: ומשני כי דמי גבי זבינא פסיקא דמי למילתיהו. שאין לו לא נוק ולא פירות ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו ולא דמי דהסח גופא ופירא בידא לוקח הכה נוסף בידה הוה: הא לא דמי. מתקנה דלחפשיה הוה: איתחא שדה שישכחתי לך. פתח:

פירוש הרא"ש

לכך להסיר אכל כהא דקאמר במתעשר דיה לא סבר טוביה הוה גרס ר"ח ולימא הלכה כר' יוחנן להנפיש לו נמי אין הלכה כר"ב: אפי' נמי הלכה כר"ב: אפי' קונטות. וממילוי עפי' דרסין לזכור פירות חכרו עלו דלין נרשותו משא"כ בהקדש אוסר נמי דבר שלא כה לעולם: בשלמא איש אוסר פירות חכרו עליו. אפי' שפירות אין נרשותו: שהרי אוסר פירות על חכרו. אלא איתחא רבי אילא בא ע"ה"ם על חכרו. דליכא תמי מניו דבר שלא כה לעולם: שאין אוסר פירות חכרו על חכרו. כיון דליכא תמי שדבר האוסר אינו נרשותו וגם מי שחשבו עליו אינו נרשותו וקונטות דמתיי' היא מקדמת מעשה ידיה שלא כה לעולם על צדקה: דיריב איתחא רבי אילא מללכה ששענה בדיה חתא קדושה: כ"י מביט' וכו' פסק שטנד הנבל וכל הקדש: ומכאן רבי אברהם

אמר רבי אילא ומה אילו אומר לחכרו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקנה ממך מקדיש מי לא קדשה. הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו ממתי' וממתינתא שמי' ליה הכי אלא סברא דנפשה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דנתי דולאי סבירא ליה דטעמא דקדשה מפני שנרשותו היא עכשו דהא כשמכרתי לך אינו גופיה מודה דלא קדשה אפי"ה סבירא ליה דקונס שאני עושה לפניך להא דמיא דלא דמי לאומר לחכרו שדה שמכרתי לך דלא קדשה משום דנזכרתי פסיקא מילתא כדאמרין לקמן דגופא ופירא ביד לוקח מה שאין כן אשה דכיון דגופא בידה הוה ומעשה ידיה היא שמוכה בכל יום לבעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מיניה שבידו להקדיש עכשו קונס דאשה נמי אית ביה חד זד למעלותא טפי משדה משום דכשדה בין שעת הקדש לשעה שיחול דהיינו לכשיקנה י' זמן שהשדה יולא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין כה גבי אשה שגופה לעולם נרשותו הוה ומשום הכי סבירא ליה דכי הכי דכשדה זו שאני מוכר לך לכשאקנה ממך מקדיש קדשה אשה נמי כי אקרה כה גופא ופירא מה שאין עכשו עדיף על בעלה לבי מגרשה חיל כן נראה בעיני. ואפי' הכי איתקף

ל"ה רבי ירמיה דלא דמי דללמא האי זד דליכא צדעה למעלותא דמי מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מההוא זד דליכא צדעה דגופה בידה הוה דמאי נפקא מינה כיון דלא מילא לאסור שחול אסורה עכשו עד שמתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחכרו שדה זו שמכרתי לך לכשאקנה ממך מקדיש דלא קדשה משום שאין בידו להקדישה עכשו ואשה נמי דכותה היא: מסקיף לה רב פפא מי דמי גבי זבינא פסיקא מילתא. נהי דודאי שפיר קא דמית דליכא למיגמר אשה משדה זו שאני מוכר לך דלא דמית דקאמרת אפי"ה מתי דבעית למפשוט לאידך גיסא דלא חיל קונס ידיה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זבינא פסיקא מילתא דגופא ופירא ביד לוקח ומשום הכי לא קדשה אכל גבי אשה כיון דגופה בידה הוה אלא לנימור דקדשה ואדרבה איכא למיפשוט הכה דקדשה מהאומר לחכרו שדה שמכרתי לך לכשאפדנה ממך מקדיש דשדה נרשות מקדיש הוה אשה נמי דטוטה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך משום דהקדש דמיא הוה זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. וההיא דלמרינן צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כה). גבי המשכיר בית לחכרו והקדישו משכיר הדר צו מעלה שבר להקדש ופרכינן עלה הכי דר ביה דמעילה קאי כבר מבטיה צפרק השותפין (לעיל דף מו: ד"ה הכי) דלא קשיא דהיא במשכיר בית חסם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מתי משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: מסקיף ליה רב שישא בריה רב ארי' מי דמי שדה זו בידו לפדושה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך מקדיש קדשה דכל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה בידה להתגרש בתמייה וכיון שאין בידה שיחול נדרה כשמכרה כי אמרה נמי לבי מגרשה לא חיל. ומקשו הכה אשה נמי בידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שמתרה דהא קיי"ל כרז הוה דלמר (בבבא נט: מ) יכולה אשה שמתגרש לבעלה אינו נונית ואינו עושה יש לומר דרבי יוחנן בן טרי דלמר יפר לאו משום שיהא חייבת לעשות לבעלה בכל שבוש מחמת מוונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ביהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני בלחוד ליכא למימר שמה יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל לחזור ממנה ככך אלא הכה בראשית כל הנאה שלה על בעלה עסקין אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טומאת ואופה ומבבסת וכו' ואין יוחנן דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו במלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עמה שאין מחמת מוונות שמתגרש אינו נונית ואינו עושה הלכך אין בידה להפקיע עמה מהן שלא מעשה אותן לבעלה אלא לאחר שמתגרש ומשום הכי אמרינן אשה בידה להתגרש בתמייה: הא לא דמיא. פירוש אלא אי מדמית לה להא דדאי דמיא לאומר לחכרו שדה זו שמכרתי לך לעשר שנים מקדוש דקדשה אף על גב דאין בידה להתגרש קודם אסור: מי דמי הסס קיין. גבי שדה איכא קינותא לפדותה דהיינו לאחר אשנים עשר חדש ומשום הכי מתי מקדיש לה מעכשו הכה לא קיין גבי אשה לית ליה קינותא דשמה לא מתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה חתומי: אלא

אמר רבי אילא ומה אילו אומר לחכרו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדין היא בידו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: לכשאקנה ממך. לכשאחזור ואקנה ממך מקדיש: מי לא קדשה. מי לא חיל שם קדושה עלה לכשאקנה מהו. הכה נמי גבי האי איתחא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שמתגרש דולאי חילא עליהו שם קדושה: מי דמי. כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכה האי גברא דמזן שדה זו או אמי בדיה היא שעדין לא מכרה ודיקא נמי דקמתי שאני מוכר לך ולא קמתי שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ומנא לרשותו: אכל. הא איתחא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש בידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתבא לרשותו גבי אשה לא אמר: אלא. הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי הכי דהסח לא קדשה משום דלא קיימא שדה נרשומיה שהרי כבר מכרה הכה נמי לגבי כי איתחא לא קדשי מעשה ידיה: גבי זבינא פסיקא למילתיהו. דגופא (א) פירות בידא לוקח: גבי אשה מי פסיקא מילתא. מי הוה גופא לבעל והסח גבי אשה דינא היא דמיקדוש: הא לא דמיא

רבי יוחנן. כיון דעמה אינה יכולה להקדישן ובמקרא אפי"ה נרשותו ומי איכא מתי דלוי השתא לא קדוש ולקמיה קדוש: קוא"ר [אילא] אין הכי נמי דקדשה: מי לא דמיא. הא לא דמיא. מתקנה דליכא הוה: לכשאקנה ממך מקדיש: מי לא קדשה. מי לא חיל שם קדושה עלה לכשאקנה מהו. הכה נמי גבי האי איתחא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שמתגרש דולאי חילא עליהו שם קדושה: מי דמי. כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכה האי גברא דמזן שדה זו או אמי בדיה היא שעדין לא מכרה ודיקא נמי דקמתי שאני מוכר לך ולא קמתי שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ומנא לרשותו: אכל. הא איתחא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש בידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתבא לרשותו גבי אשה לא אמר: אלא. הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי הכי דהסח לא קדשה משום דלא קיימא שדה נרשומיה שהרי כבר מכרה הכה נמי לגבי כי איתחא לא קדשי מעשה ידיה: גבי זבינא פסיקא למילתיהו. דגופא (א) פירות בידא לוקח: גבי אשה מי פסיקא מילתא. מי הוה גופא לבעל והסח גבי אשה דינא היא דמיקדוש: הא לא דמיא